

Asia C-683/19

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

16.9.2019

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Tribunal Supremo (ylin tuomioistuin, Espanja)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

9.7.2019

Kantaja:

Viesgo Infraestructuras Energéticas, S.A.

Vastaaja:

Administración del Estado

Iberdrola, S.A.

Gas Natural SDG, S.A.

CIDE, Asociación de Distribuidores de Energía Eléctrica

Hidroeléctrica del Cantábrico, S.A.

Pääasian kohde

Bono social -järjestelmään liittyvien rahoitusmäärien jaon prosentiosuuksien määrittämisen menetelmästä 21.11.2014 annetusta kuninkaan asetuksesta 968/2014 (Real Decreto 968/2014, de 21 de noviembre, por el que se desarrolla la metodología para la fijación de los porcentajes de reparto de las cantidades a financiar relativas al bono social; jäljempänä kuninkaan asetus 968/2014) nostettu hallinto-oikeudellinen kanne.

Ennakkoratkaisupyyntö kohde ja oikeudellinen perusta

Tämä ennakkoratkaisupyyntö koskee sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta 13.7.2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/72/EY (jäljempänä direktiivi 2009/72) 3 artiklan 2 kohdan tulkintaa. Tarkoituksena on selvittää, onko bono social -järjestelmää sääntelevä kansallinen lainsäädäntö yhdenmukainen Euroopan unionin oikeuden kanssa sähköalan yritysten julkisen palvelun velvoitteiden osalla.

Ennakkoratkaisukysymykset

- 1) Onko 26.12.2013 annetun lain 24/2013 (Ley 24/2013) 45 §:n 4 momentissa, jota on myöhemmin täydennetty 21.11.2014 annetun kuninkaan asetuksen 968/2014 (Real Decreto 968/2014) 2 ja 3 §:llä, vahvistetun kaltainen kansallinen lainsäädäntö, jossa bono social -järjestelmän rahoittaminen pannaan tiettyjen sähköalan toimijoiden — konsernien emoyhtiöt tai mahdollisesti yhtiöt, jotka harjoittavat samanaikaisesti sähköenergian tuotanto-, jakelu- ja markkinointitoimintaa — vastuulle, jolloin joillakin näistä, jotka ovat rahoituksesta vastuussa, on hyvin vähän erityistä painoarvoa suhteessa koko alaan, samalla kun toiset liikeyritykset ja konsernit, joilla on mahdollisesti paremmat edellytykset näistä kustannuksista vastaamiseen liikevaihtonsa tai toimialan jollakin sektorilla omaamansa suhteellisen merkittävyyden vuoksi tai siksi, että ne harjoittavat samanaikaisesti ja integroidusti kahta näistä toiminnoista, ovat vapautettuja kyseisestä vastuusta, unionin tuomioistuimen — muiden muassa tuomiossa 20.4.2010 (asia C-265/08, Federutility) ja tuomiossa 7.9.2016 (asia C-121/15, ANODE) — vahvistaman oikeuskäytännön mukaan yhdenmukainen direktiivin 2009/72/EY 3 artiklan 2 kohdan kanssa?
- 2) Onko kansallinen lainsäädäntö, josta seuraa, että bono social -järjestelmän rahoittamisen velvoitetta ei aseteta poikkeuksena eikä ajalliselta ulottuvuudeltaan rajallisena vaan toistaiseksi voimassa olevana sekä ilman palautusmahdollisuutta ja hyvitystoimia, yhdenmukainen edellä mainitussa direktiivin 2009/72/EY 3 artiklan 2 kohdassa säädetyn oikeasuhteisuuden vaatimuksen kanssa?

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Direktiivin 2009/72 3 artiklan 2 kohta.

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

Sähköalasta 26.12.2013 annetun lain 24/2013 (Ley 24/2013, de 26 de diciembre, del Sector Eléctrico; jäljempänä laki 24/2013) 45 §:n 4 momentti.

Laissa 24/2013 tarkoitetun Bono social -järjestelmän rahoitusjärjestelystä annetun kuninkaan asetuksen 968/2014 2 ja 3 §.

Bono social -järjestelmän vuoden 2014 rahoitusmäärien jaon prosenttiosuuksista 7.3.2014 annettu määräys IET/350/2014 (Orden IET/350/2014, de 7 de marzo, por la que se fijan los porcentajes de reparto de las cantidades a financiar relativas al bono social correspondientes a 2014).

Bono social -järjestelmän vuoden 2016 rahoitusmäärien jaon prosenttiosuuksista 8.9.2016 annettu määräys IET/1451/2016 (Orden IET/1451/2016, de 8 de septiembre, por la que se aprueban los porcentajes de reparto de las cantidades a financiar relativas al bono social correspondientes a 2016).

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä pääasiassa

- 1 Liikeyritys Viesgo Infraestructuras Energéticas, S.A. (entinen E.ON España, S.L.U.) nosti ennakkoratkaisua pyytävässä tuomioistuimessa hallinto-oikeudellisen kanteen asetuksesta 968/2014, koska se katsoi, että laissa säädetty bono social -järjestelmän rahoitusjärjestely on vastoin direktiiviä 2009/72.
- 2 Tämä tuomioistuin antoi 24.10.2016 tuomion, jossa se hyväksyi kanteen ja totesi, ettei lain 24/2013 45 §:n 4 momentissa tarkoitettua bono social -järjestelmän rahoitusjärjestelyä voida soveltaa, sekä kumosi kuninkaan asetuksen 968/2014 2 ja 3 §:n katsoessaan, että kyseinen kansallinen lainsäädäntö oli direktiivin 2009/72 vastainen.
- 3 Vastaajana ollut Administración del Estado teki kyseisestä tuomiosta perustuslainvastaisuutta koskevan valituksen Tribunal Constitucionaliin (perustuslakituomioistuin), koska se katsoi, että tuomiossa oli rikottu oikeutta oikeudenmukaiseen julkiseen menettelyyn, kun siinä oli todettu, esittämättä ensin ennakkoratkaisukysymystä Euroopan unionin tuomioistuimelle (jäljempänä unionin tuomioistuin), ettei kansallista lainsäädäntöä voida soveltaa.
- 4 Perustuslakituomioistuin totesi 26.3.2019 antamassaan tuomiossa, että oikeutta oikeudenmukaiseen julkiseen menettelyyn oli rikottu, ja tämän seurauksena se hyväksyi valituksen ja kumosi valituksenalaisen tuomion sekä määräsi peruuttamaan toimenpiteet tuomion antamista edeltävään ajankohtaan asti, jonka johdosta ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin asetti osapuolille uuden määräajan väitteiden esittämiseksi ja teki päätöksen tämän ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä.

Kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian asianosaisten keskeiset perustelut

- 5 Kantaja väittää, että bono social -järjestelmän rahoittamista sääntelevä kansallinen lainsäädäntö on direktiiviin 2009/72 vastainen, koska energiansiirtotoiminnan

vapauttamisen lisäksi siinä pannaan bono social -järjestelmän kustannukset yksinomaan sellaisten liikeyritysten tai konsernien vastuulle, jotka harjoittavat samanaikaisesti sähköalan kolmea muuta toimintaa – tuotantoa, jakelua ja markkinointia – ja jotka ovat vertikaalisesti integroituneita konserneja, ja koska lisäksi rikotaan suhteellisuusperiaatetta. Se katsoo, ettei ennakkoratkaisukysymyksen esittäminen ole tarpeellista.

- 6 Kanteen kiistämiseksi Administración del Estado väittää, että syy, jonka vuoksi bono social -järjestelmän rahoittaminen on pantu vertikaalisesti integroitujen konsernien vastuulle, ei ole näiden suurempi taloudellinen kapasiteetti ja maksukykyisyys vaan vertikaalinen integroituminen itsessään, koska tällöin rasite voidaan asettaa niille yrityksille, jotka harjoittaessaan markkinointia, joka on suoraan yhteydessä toimenpiteen kohteeseen, ovat tämän vertikaalisesti integroidun ominaisuuden perusteella paremmassa asemassa sen vaikutuksen neutralisoimiseksi ja minimisoimiseksi, kun otetaan huomioon, että konsernilla, joka harjoittaa samanaikaisesti sähköalan eri toimintoja, on etenkin alan syvällisempi tuntemus, tiettyjä mittakaavaetuja ja mahdollisuus konsernisisäisiin sopimuksiin, jotka lieventävät hinnanvaihtelujen vaikutuksia. Se pyytää esittämään ennakkoratkaisukysymyksen lain 24/2013 45 §:n 4 momentin ja sitä täydentävien asetusten yhdenmukaisuudesta direktiivin 2009/72 3 artiklan 2 kohdan kanssa.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyynnön perusteluista

- 7 Bono social -järjestelmä on alkujaan selkeästi sosiaalinen etuus (julkisen palvelun velvoite), jolla on tarkoitus suojata tiettyjä viimesijaiseen tariffiin oikeutettuja ja tietyt sosiaaliset, kulutukseen ja ostovoimaan liittyvät ominaispiirteet täyttävät sähkönkuluttajia suhteessa heidän asumiseen käyttämänsä asunnon sähköenergian kustannuksiin.
- 8 Tästä säädetään laissa 24/2013, ja sen 45 §:ssä, jonka otsikko on ”Heikossa asemassa olevat kuluttajat”, säädetään erityisesti, että heikossa asemassa olevina kuluttajina pidetään sähkönkuluttajia, joiden osalla täyttyvät asetuksessa säädetyt sosiaaliset, kulutukseen ja ostovoimaan liittyvät ominaispiirteet suhteessa heidän asumiseen käyttämänsä asuntoon. Näin määriteltyihin heikossa asemassa oleviin kuluttajiin, jotka ovat aina luonnollisia henkilöitä, sovelletaan vastaavissa laskuissa bono social -järjestelmää. Tämän pykälän 4 momentissa säädetään seuraavaa:

”Bono social -järjestelmää pidetään [direktiivissä 2009/72] tarkoitettuna julkisen palvelun velvoitteena, ja sen kustannuksista vastaavat konsernien emoyhtiöt tai mahdollisesti yhtiöt, jotka harjoittavat samanaikaisesti sähköenergian tuotanto-, jakelu- ja markkinointitoimintaa.

Rahoitusmäärien jaon prosenttiosuudet lasketaan kullekin konsernille suhdelukuna, jossa otetaan huomioon yhtäältä jakeluyritysten jakeluverkkoihin liittyneiden tilausten lukumäärän ja sellaisten markkinoivien yritysten, joissa

konserni on osakkaana, asiakkaiden lukumäärän vuosittaisten keskimäärien summa ja toisaalta kaikkien tässä jaossa huomioon otettavien konsernien tilausten ja asiakkaiden kaikkien vuosittaisten keskimääriäisten arvojen summa.

Tämä jaon prosenttiosuus lasketaan vuosittain asetuksella vahvistettujen menettelyn ja ehtojen mukaisesti. Tätä tarkoitusta varten julkaistaan [internetissä], kunkin vuoden marraskuussa, edeltävää vuotta koskevat tiedot sekä tiedot jakeluyritysten jakeluverkkoihin liittyneiden tilausten lukumäärän ja markkinoivien yritysten asiakkaiden lukumäärän vuosittaisista keskimääristä, sekä luettelo sellaisista yrityksistä, tai mahdollisesti yhtiöistä, joiden osalla täytyy tämän momentin ensimmäisessä kohdassa asetettu edellytys.

[– –] ennen kunkin vuoden 1.12:nnetta [toimitetaan] ehdotus kutakin emoyhtiötä koskevien rahoitusprosenttien määräämisestä, ja teollisuus-, energia- ja matkailuministerin tehtävänä on sen hyväksyminen määräyksellä, joka julkaistaan Boletín Oficial del Estadossa.

[– –]”

- 9 Laissa 24/2013 ei ole luetteloja niistä yrityksistä tai konserneista, joiden on vastattava bono social -järjestelmän rahoituksesta. Nämä on määritelty edellä mainitun lain ja kuninkaan asetuksen 968/2014 nojalla annetuissa perättäisissä ministerin määräyksissä (7.3.2014 annettu määräys IET/350/2014 ja 8.9.2016 annettu määräys IET/1451/2016), joissa jaon prosenttiosuudet vahvistettiin siten, että merkittäviä prosenttiosuuksia määrättiin ainoastaan neljälle liikeyritykselle tai konsernille, joiden vastattavaksi tuli yhteensä lähes 96,64 prosenttia kustannuksista, samalla kun luettelon loppuille 23 yritykselle niistä osoitettiin yhteensä vain noin 3,36 prosenttia. Bono social -järjestelmän tämän rahoitusjärjestelyn, eli järjestelyn, jossa bono social -järjestelmän kustannukset tulevat vertikaalisesti integroituneita konserneja olevien sähköenergian tuotanto-, jakelu- ja markkinointitoimintaa harjoittavien liikeyritysten tai konsernien emoyhtiöiden maksettaviksi, valinnan perustelemiseksi lainsäätäjä selitti, että kyseisen velvollisuuden asettaminen näille emoyhtiöille tekee mahdolliseksi, vaikkakin epäsuorasti, tämän kustannuksen jakamisen sähköalan pääasiallisten liiketoimintojen kesken, ja että siirtotoiminnon vapauttaminen on perusteltua siksi, että se on toimintaa, jota harjoitetaan lakisäätöisen monopolin puitteissa, mikä estää siirtotoiminnasta vastaavaa saamasta markkinoilta bono social -järjestelmästä mahdollisesti aiheutuneita kustannuksia.
- 10 Epävarmuutta on siitä, noudatetaanko tässä lain 24/2013 45 §:n 4 momenttiin sisältyvässä, kuninkaan asetuksen 968/2014 2 ja 3 §:ssä täydennetyssä bono social -järjestelmän rahoituksen sääntelyssä direktiivin 2009/72 3 artiklan 2 kohtaa, jonka mukaan julkisen palvelun velvoitteet, joihin bono social -järjestelmä kuuluu, ”on oltava selkeästi määriteltyjä, avoimia, syrjimättömiä ja todennettavia, ja niillä on turvattava se, että yhteisön sähköalan yritykset ovat tasapuolisesti jäsenvaltioiden sähkökuluttajien käytettävissä”. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuimien katsoo, ettei tarkastellussa kansallisessa lainsäädännössä eikä

Administración del Estado perusteluissa ole esitetty asianmukaisia perusteita sille, että bono social -järjestelmän rahoittaminen pannaan tiettyjen sähköalan toimijoiden vastuulle, joista joillakin on hyvin vähän erityistä painoarvoa suhteessa koko alaan, samalla kun toiset liikeyritykset ja konsernit, joilla on mahdollisesti paremmat edellytykset näistä kustannuksista vastaamiseen liikevaihtonsa tai toimialan jollakin sektorilla omaamansa suhteellisen merkittävyyden vuoksi tai siksi, että ne harjoittavat samanaikaisesti ja integroidusti kahta näistä toiminnoista, ovat vapautettuja kyseisestä vastuusta. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo suhteellisuusperiaatteesta, että tätä bono social -järjestelmän rahoittamista koskevaa velvoitetta ei aseteta poikkeuksena eikä ajalliselta ulottuvuudeltaan rajallisena vaan toistaiseksi voimassa olevana sekä ilman palautusmahdollisuutta ja hyvitystoimia.

- 11 Lisäksi on todettava, että vaikka Administración del Estado myös itse myöntää, että sähköalan kahden toiminnon, markkinoinnin ja tuotannon, integrointi tuottaa synergiaa ja mittakaavaetuja kyseisten yritysten hyväksi, säädettyssä järjestelyssä bono social -järjestelmän rahoittamiseen ei velvoiteta sellaisia liikeyrityksiä tai konserneja, jotka harjoittavat samanaikaisesti näitä kahta toimintaa, markkinointia ja tuotantoa, vaan ainoastaan ne, jotka harjoittavat myös jakelutoimintaa.
- 12 Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin päätteli ensin, että kyseinen kansallinen lainsäädäntö on direktiivin 2009/72 vastainen ja että oli syytä jättää kansallista lainsäädäntöä soveltamatta unionin oikeuden ensisijaisuuden perusteella. Se katsoi, että ennakkoratkaisupyyntöön esittäminen unionin tuomioistuimelle ei ollut tarpeen sen acte éclairé -teorian mukaisesti (ks. tuomio 6.10.1982, CILFIT, 283/81; tuomio 27.3.1963, Da Costa ym., 28/62–30/62; tuomio 19.11.1991, Francovich ja Bonifaci, C-6 ja C-9/90, ja tuomio 19.1.2010, Küçükdeveci, C-555/07) tuomion 20.4.2010, Federutility, C-265/08 ja erityisesti, tuomion 7.9.2016, ANODE, C-121/15 perusteella. Unionin tuomioistuimen mainituissa tuomioissa vahvistama oikeuskäytäntö nimittäin on täysin siirrettävissä käsiteltävään asiaan, kun otetaan huomioon, että on kyse vaatimuksista julkisen palvelun velvoitteiden asettamiselle säännellyllä alalla, ei niinkään sähkön tai kaasun aineellisesta sääntelystä, minkä vuoksi ei ole merkitystä sillä, että on kyse eri direktiiveistä, koska teksti on kyseisessä kohdassa sanamuodoltaan samanlainen.
- 13 Yhteisön oikeuden ensisijaisuus ei koske ainoastaan yhteisön säännön sanamuotoa vaan myös unionin tuomioistuimen siitä tekemää tulkintaa, sillä tämä tulkinta on ensisijainen suhteessa muihin direktiivin perusteella annetuista kansallisista säännöistä tehtyihin tulkintoihin nähden.
- 14 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että koska se on ylin tuomioistuin, sille kuuluu viimeisenä oikeusasteena sekä sähköalan kansallisen lainsäädännön että saman alan unionin oikeuden tulkinta Espanjan Tribunal Constitucionalille varatun perustuslaillisten takeiden alan ulkopuolelle jäävänä tavanomaisen lain alana, ja näin ollen sen tehtävänä on ratkaista, onko Espanjan lainsäädäntö mainitun direktiivin vastainen ja onko se unionin tuomioistuimen

oikeuskäytännön mukaan velvollinen esittämään ennakkoratkaisukysymyksen kyseisessä asiassa. Se siis antoi tuomion, jossa Viesgo Infraestructuras Energéticas, S.A.:n nostama kanne hyväksyttiin ja jossa todettiin, että oikeusriidan kohteena olevaa bono social -järjestelmän rahoitusjärjestelyä ei voida soveltaa.

- 15 Yhtä kaikki, Administración del Estado teki kyseisestä tuomiosta Tribunal Constitucionaliin perustuslainvastaisuutta koskevan valituksen, jossa se vetosi menettelyllisten perusoikeuksien loukkaamiseen siinä, että kansallista lainsäädäntöä oli jätetty soveltamatta esittämättä ennakkoratkaisukysymystä Euroopan unionin tuomioistuimelle. Tribunal Constitucional hyväksyi perustuslainvastaisuutta koskevan valituksen, kumosi ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen 24.10.2016 antaman tuomion ja määräsi peruuttamaan toimenpiteet tuomion antamista edeltävään ajankohtaan asti, jotta tämä viimeksi mainittu tuomioistuin ”antaa uuden ratkaisun, jossa noudatetaan loukattua perusoikeutta”.
- 16 Tuomiossaan Tribunal Constitucional käsittelee sitä, muodostuuko tarkasteltaviksi esitetyistä tuomioista acte éclairé -tilanne, joka, suhteessa tähän tapaukseen, sallii ennakkoratkaisukysymyksen esittämisestä luopumisen. Tästä se ilmoittaa, että unionin tuomioistuimen tuomiossa Federutility ja tuomiossa ANODE ratkaisemien tapausten ja Tribunal Supremen tuomiossa tarkasteleman tapauksen välillä on eroja, ensinnäkin siinä, että huomioon otetut unionin oikeuden säännökset ovat eri direktiiveistä: tuomiossa Federutility tulkitaan maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 26.6.2003 annettua direktiiviä 2003/55/EY; ja tuomiossa ANODE tulkitaan maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 13.7.2009 annettua direktiiviä 2009/73/EY.
- 17 Tribunal Constitucional toteaa, että ”vaikka Euroopan unionin tuomioistuimen tulkitsema säännös olisi samansisältöinen sekä sähkö- että kaasualan direktiiveissä, ei ollut kyse samoista direktiivistä eikä samoista aloista, eivätkä tuomiossa Federutility ja tuomiossa ANODE ja oikeusriidan kohteena olevassa tuomiossa käsitellyt ongelmat ole täsmälleen samanlaisia”. Tämän vuoksi Tribunal Constitucional katsoo, ettei ole kyse samanlaisista kysymyksistä, ja se tuo esiin käsiteltävän asian kanssa vastaavan tapauksen, jossa ei ole kyse acte éclairé -tapauksesta, joka vapauttaisi Tribunal Supremen velvoitteesta esittää ennakkoratkaisukysymys. Tästä se päätelee, että oikeutta oikeudenmukaiseen menettelyyn on rikottu jätettäessä soveltamatta kansallista lainsäädäntöä, koska sen on katsottu olevan direktiivin 2009/72 vastainen, esittämättä asiassa ensin ennakkoratkaisupyynnön unionin tuomioistuimelle.
- 18 Tribunal Constitucional toteaa tuomiossaan, että sen tehtävänä ei ole antaa ratkaisua siitä, onko soveltamatta jätetty [kansallinen] lainsäädäntö ristiriidassa kyseisen direktiivin säännöksen kanssa, ja tämän jälkeen se lopuksi käsittelee sitä, ilmeneekö asiassa acte éclairé -tilannetta, ja lausuu kyseessä olevien direktiivien merkityksestä ja perusteesta verrattuna soveltamatta jätettyyn kansalliseen lainsäädäntöön.

- 19 Tribunal Constitucionalilla on huoli siitä, että Euroopan unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteella luodaan hajautettu valvontajärjestelmä, joka antaa tuomareille mahdollisuuden jättää kansallinen laki soveltamatta saattamatta asiaa Tribunal Constitucionalin käsiteltäväksi tai esittämättä ennakkoratkaisukysymystä unionin tuomioistuimelle, joten se valitsee erilaisen ja voimakkaamman valvonnan kansallisille oikeusviranomaisille kuuluvaan unionin oikeuden tulkintaan ja soveltamiseen silloin, kun tuomioistuin jättää kansallisen lain soveltamatta katsoessaan, että se on unionin oikeuden vastainen, kuin tapauksissa, joissa päätetään, että kansallinen sääntö on tämän viimeksi mainitun oikeuden mukainen.
- 20 Kuten käy samoin ilmi erityisesti sen 20.10.2010 annetusta tuomiosta nro 78/2010, 5.11.2015 annetusta tuomiosta nro 232/2015 ja 26.3.2019 annetusta tuomiosta 37/2019, Tribunal Constitucional on näin tarkastanut yhteisön sääntöjen tulkinnan ja Tribunal Supremo antamat tuomion kansallisen tapauksen ja unionin tuomioistuimen ratkaiseman tapauksen tilanteiden samankaltaisuudesta silloin, kun Tribunal Supremo on päätenyt siihen, että kansallista sääntöä on jätettävä soveltamatta ensisijaisuusperiaatteen nojalla ilman, että tulkintaa koskevan ennakkoratkaisukysymyksen esittäminen on tarpeen.
- 21 Ennakkoratkaisukysymystä pyytävä tuomioistuin on kuitenkin jo 7.2.2012 antamallaan tuomiolla jättänyt soveltamatta samaa alaa sääntelevää aikaisempaa lainsäädäntöä yhteisön oikeuden vastaisena, ja Tribunal Constitucional ei ottanut tutkittavaksi tästä tuomiosta tehtyä perustuslainvastaisuutta koskevaa valitusta. Kyseisessä tapauksessa ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin piti perusteena tuomiota Federutility (C-265/08).
- 22 Edellä esitettyjen syiden perusteella ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin, katsottuaan Tribunal Constitucionalin antaman tuomion sitovan sitä ja ottaen huomioon oikeusriidan osapuolten oikeuden tehokkaaseen oikeussuojaan ja menettelyyn ilman aiheetonta viivytystä, sähköalan säädäntöalueella acte éclairé -tilanteen ilmenemistä koskevan pääasian tutkimiseen viimeisenä toimivaltaisena kansallisena tuomioistuimena jättää huomiotta aiemman perusteensa ja päättää esittää ennakkoratkaisukysymyksen unionin tuomioistuimelle. On siis syytä kysyä, onko laissa 24/2013 asetettu ja myöhemmin kuninkaan asetuksen 968/2014 2 ja 3 §:ssä täydennetty bono social -järjestelmän rahoitusjärjestely yhdenmukainen direktiivin 2009/72 3 artiklan 2 kohdassa, jonka mukaan julkisen palvelun velvoitteiden on oltava selkeästi määriteltyjä, avoimia, syrjimättömiä ja todennettavia, ja niillä on turvattava se, että yhteisön sähköalan yritykset ovat tasapuolisesti jäsenvaltioiden sähkönkuluttajien käytettävissä, säädetyin vaatimuksin kanssa.